

Предговор

Единственото, което знаем със сигурност, е, че един ден ще умрем. Преди това обаче можем да се опитаме да направим почти всичко.

Вероятно сте получили тази книжка от децата си или като подарък от някой, който е в същата ситуация като вас и мен. А може би сами сте си я купили, защото ви е заинтересувала с нещо. Има причина за това. В живота си сте събрали толкова много прекрасни неща – неща, които семейството и приятелите ви не могат нито да оценят, нито да се погрижат за тях.

Позволете ми да ви помогна да направите така, че близките ви да си спомнят за вас по-скоро с обич, отколкото с неприятно чувство.

Маргарета Магнусон

Разчистването не е тъжно

В момента разчиствам или както го наричаме на шведски *döstädning*. *Dö* е смърт, а *städning* е почистване. На шведски това е термин, който означава да премахнете ненужните вещи и да направите дома си хубав и подреден, когато смятате, че времето да напуснете планетата приближава.

Толкова е важно, че трябва да ви разкажа за него. Вероятно мога да ви дам и няколко съвета, тъй като това е нещо, с което рано или късно всички ще трябва да се сблъскаме. Наистина трябва, ако искаме да спестим ценно време за близките си, след като ни няма.

И така, какво представлява разчистването? За мен то означава да прегледам всичките си вещи и да реша как да се отърва от нещата, които вече не искам. Просто се огледайте около себе си. Много от вещите ви вероятно са наоколо от толкова дълго време, че вече дори не ги виждате и не ги цените.

Мисля, че терминът *döstädning* е доста нов, но не и самият акт на *döstädning*. Това е дума, която се използва, когато вие или някой друг правите добро, цялостно почистване и се отървявате от нещата, за да направите живота си по-лесен и по-малко претъпкан. Не е задължително да е свързано с вашата възраст или смърт, но често е така. Понякога просто осъзнавате, че едва затваряте чекмеджетата си или вратата на шкафа. Когато това се случи, определено е време да направите нещо, дори и да сте само на тридесет години. Такъв вид разчистване също може да се нарече *döstädning*, дори и да ви делят много, много години от смъртта.

Мисля, че жените винаги са разчиствали, но женският труд не е често в центъра на вниманието и би трябвало да се цени повече. Когато става въпрос за разчистване, в моето поколение и при по-възрастните от мен жените обикновено първо разчистват след съпрузите си, а след това разчистват, преди самите те да престанат да съществуват. Въпреки че обикновено се казва „почисти *след* себе си“, тук се сблъскваме със странната ситуация да почистим *преди* себе си... преди да умрем.

Някои хора не могат да се примирят със смъртта. И оставят след себе си бъркотия. Да не си мислят, че са безсмъртни?

Много пораснали деца не искат да говорят за смъртта с родителите си. Те не бива да се страхуват. Всички трябва да говорим за смъртта. Ако тази тема е прекалено трудна, разчистването може да е начин да започнем разговора по не толкова рязък начин.

Онзи ден казах на един от синовете си, че разчиствам и пиша книга за това. Той се поинтересува дали това ще бъде тъжна книга и дали ми е тъжно да я пиша.

– Не, не – отговорих. – Изобщо не е тъжно. Нито разчистваването, нито писането на книгата.

Понякога се чувствам малко неудобно от това колко много не оценявам някои неща, от които искам да се отърва. Някои от тях са ми донесли ползи. Открих обаче, че е полезно да прекарам време с тези вещи за последен път и след това да се отърва от тях. Всяка вещь има собствена история и да си я припомня често е приятно. Когато бях по-млада, никога не ми оставаше време да седна и да помисля какво означава дадена вещь за мен в живота ми, откъде идва, кога и как е станала мое притежание. Разликата между разчистваването и просто голямото почистване е в количеството време, което те отнемат. Разчистваването не е свързано с бърсане на прах или миене, а с постоянна форма на организация, която прави всекидневието ви по-гладко.

Сега, когато не тичам из Стокхолм и не се наслаждавам на всичко, което градът предлага, имам време да се наслаждавам на всичко, което предлага апартаментът ми, който е отражение на моя живот.

Светът е стресиращо място. Наводненията, изригванията на вулкани, земетресенията, пожарите и войните следват едни след други. Да слушам медиите или да чета вестници ме депресира. Бих изсъхнала, ако не можех да се преборя с негативността на световните новини с добри приятели, преживявания сред природата, музика, красиви неща или просто да се насладя на нещо толкова просто като слънчев ден (който може да е рядкост при нашия северен климат).

Никога не бих искала да напиша нещо тъжно; по света вече има достатъчно тъга. Затова се надявам, че ще намерите думите и

мислите, които споделям, за полезни и забавни, може би на моменти дори хумористични.

Да направиш собствено разчистване наистина може да е много трудно. Може би по някаква причина се налага да смените жилището си с по-малко, може би сте останали сами или може би трябва да се преместите в дом за възрастни. Тези ситуации обикновено в някакъв момент засягат повечето от нас.

Да прегледате старите вещи, да си припомните кога сте ги използвали за последен път и надявам се да се сбогувате с някои от тях е много трудно за много от нас. Хората са склонни да трупат, вместо да изхвърлят.

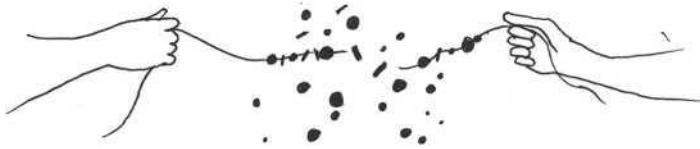
Толкова много пъти съм разчиствала за други хора, че в никакъв случай няма да оставя някой друг да разчиства след мен.

Мога да ви кажа, че след като някой си отиде, нещата и без това са достатъчно хаотични. Има много тъжни истории за братя и сестри, които започват да се карат, защото искат една и съща вещ. Не е необходимо да се случват подобни ситуации; можем да планираме предварително, за да намалим вероятността за такива нещастни моменти.

Аз например имах една прекрасна гривна, която баща ми подари на майка ми преди много време. Тя ми беше дадена в завещанието на майка ми. Най-лесният начин да избегна бъдещи усложнения сред децата ми беше да я продам! Според мен това беше много добра идея.

По-късно, обсъждайки продажбата с децата ми, те нямаха нищо против решението ми. Всяко от тях беше получило нещо, което е принадлежало на баща ми и майка ми. И в крайна сметка гривната беше моя и можех да правя с нея, каквото пожелаех. Да отделия ценно

време, за да обсъждам една гривна с петте ми деца, ми се струваше неразумно. Целта на разчистването е точно да си спестите това време.

Защо пиша тази книга

Сега съм на възраст между осемдесет и сто години. Възприемам като отговорност на моята възраст да ви разкажа за преживяванията си, защото вярвам, че тази философия за разчистването е важна за всички нас. Няма значение дали става дума за вашите родители или приятели и роднини, които остаряват, или пък е крайно време вие сами да започнете да разчиствате.

Премествала съм жилището си седемнадесет пъти в собствената си страна и в чужбина, така че би трябвало да знам какво говоря, когато става въпрос да вземете решение какво да запазите и какво да изхвърлите, независимо дали сменяте жилището си, страната си или се премествате в Отвъдното!

Макар да изглежда, че жените са тези, които разчистват, тъй като обикновено те живеят по-дълго от своите съпрузи или партньори, понякога – както се случи в семейството, в което израснах, – баща ми остана сам пръв.

Ако някой е живял дълги години в дом, в който са отсядали деца, възрастни, роднини и гости и са се чувствали добре дошли, същият

този някой често е толкова зает, че никога не се замисля да намали броя на нещата в дома.

И така броят на вещите в дома бързо нараства с годините. Изведнъж ситуацията излиза извън контрол и тежестта на всички тези вещи може да започне да изглежда уморителна.

Понякога изтощението ви от всички тези вещи може да се появи изневиделица. Когато някой отмени посещение през уикенда или за вечеря, се чувствате благодарни, вместо разочаровани, защото може да сте твърде уморени, за да почистите след посещението му. Проблемът е, че имате твърде много неща, с които да се справяте. Време е да промените начина си на живот и никога не е късно да започнете!

Как да започнете

Имайте предвид, че преместването в по-малко жилище ще отнеме известно време. На възрастните хора им се струва, че времето тече толкова бързо, но всъщност ние сме тези, които сме станали по-бавни. Така че, ако сте в по-късните си години, не чакайте твърде дълго...

Тази ваша нова работа няма да бъде свършена по-бързо, ако чакате, но с малко практика и подготовка със сигурност ще ви е по-лесно да вземате решения как да се отървете от нещата. Повярвайте ми, колкото повече време прекарате в преглеждане на вещите си, толкова по-лесно ще ви бъде да решите какво да запазите и какво – не. Колкото повече работите върху това, толкова по-малко време ще ви отнеме. Може би дори ще откриете допълнителния бонус, че ще

бъде чудесно да посетите някое сметище и да изхвърлите безполезните вещи, доколкото ви е възможно.

Започнете с проверка на мазето, тавана или шкафовете до входната врата. Тези зони са чудесни места, където временно да се отървете от излишното. Временно – е, много неща, които сте складирали, вероятно са там от векове. Може дори да сте забравили какво имате. Браво на вас, защото сега ще разберете, че няма да ви липсва нищо, ако го изхвърлите.

Разгледайте тези места за съхранение и започнете да изваждате скритото там. Това може да е къща за кукли или екип за хокей на лед, най-вече неща, които вие самите вече не сте искали да са край вас. Понякога таванът ви е толкова препълнен, че сте принудени да държите нещата в чужд таван. Ужасно! Как мислите: кой ще се погрижи за това, когато вас вече ви няма?

Разкажете на близките и приятелите си с какво се занимавате. Те може да поискат да ви помогнат и дори да вземат нещата, от които не се нуждаете, а и заедно да разместите нещо, което не можете сами. Ще видите, че много хора, които харесват (или дори не харесват), ще дойдат да вземат вещи като книги, дрехи и прибори.

Може би внукът ви или някой друг ваш познат ще се нанесе в първия си апартамент. Поканете ги на гости, покажете им вещите си и поговорете за тях, като им разкажете истории за предметите (а може би дори за живота си), които те не знаят. Междувременно дръжте

под ръка няколко чанти и кашони, които да напълните, докато разговаряте, за да могат те веднага да вземат вещите със себе си.

Снимки и писма

Не започвайте със снимките – или с писмата и личните документи. Преглеждането на снимките и писмата може да е както много забавно, така и малко тъжно, но едно е сигурно: ако започнете с тях, определено ще затънете в спомени и може никога да не се заемете с разчистването на други неща.

Снимките и писмата, които сте запазили по някаква причина, трябва да почакаат, докато не уредите съдбата на мебелите и другите си вещи. Като цяло при разчистването размерът наистина е от значение. Започнете с големите предмети в дома си и завършете с малките. Снимките носят такава емоционална тежест, че ще затруднят работата ви, но те също са много важни, затова съм им посветила отделна глава по-нататък в книгата.

Сортиране и изхвърляне

Когато погледнете дома си, вероятно виждате множество предмети, които имат само една обща черта: те ви принадлежат. В действителност обаче повечето вещи, които притежавате, имат много общи неща. Почти всичко в домовете ни принадлежи към различни категории, например можете да ги класифицирате като мебели, дрехи, книги, спално бельо и т.н.

Разбира се, в различните домове има много различни категории. Голфъри, градинари, моряци, футболисти – всички те имат различен

инвентар. С някои от тези категории е по-трудно да се справите, когато се налага да изхвърляте вещи от дома си.

Изберете категория, с която смятате, че ще се справите лесно. Лесна категория е тази, която е обширна и без твърде много сантиментална връзка. Много е важно първият ви избор да е лесен за вас. Не искам веднага да се откажете.

Когато успеете да преминете през няколко категории, ще се почувствате добре. Доста скоро ще ви е по-лесно да се грижите за дома си. Сигурна съм, че семейството и приятелите ви ще ви насърчат да продължите.

Винаги избирам дрехите като първа категория. Това е лесно за мен, тъй като знам, че в гардероба си имам много дрехи, които рядко или никога не обличам.

Когато съм разчиствала за други хора, например за родителите ми, съпруга ми или свекърва ми, винаги съм започвала с дрехите. Често те са толкова специфични по размер, че ако не познавате приятел или близък, на когото ще му станат, най-добре е да подарите всички дрехи.

Ако обаче започвате със собствения си гардероб, подредете всичките си дрехи на две купчини (на леглото или на масата).

Купчина 1 е за дрехите, които искате да запазите.

Купчина 2 е за дрехите, от които искате да се отървете.

След това прегледайте купчина 1 и извадете дрехите, които изискват малки корекции или химическо чистене. Останалите можете да върнете обратно в гардероба.

Купичка 2 е за изхвърляне или за подаряване.

Когато видях купчините си с дрехи, не можех да повярвам, че съм купила всичките. Предполагам обаче, че подаръците за рождени дни и Коледа са допринесли за количеството. Някои неща са твърде малки, други – твърде големи. Ако фигурата ви се е променила много през последната година, бих добавила към купчина 2 дрехите, които вече не ви стават.

Веднъж успях да намаля гардероба си с две рокли, пет шала, едно сако и два чифта обувки. Един чифт обувки взе моя внучка, а останалите дадох на Червения кръст. Чудесно!

Нашето общество малко или много изисква да се обличаме за различни поводи. За всекидневието, за празници, за щастие и за тъга. Не трябва да забравяме и че дрехите ни помагат да се адаптираме към различните сезони и работна среда.

Може би сте сред тези, които имат късмета да разполагат с т. нар. гардеробна стая, но ако е така, имате и нямате късмет, тъй като ще трябва да проветрявате, да перете и да се грижите за повече дрехи... а по-късно и да ги изхвърляте.

Когато бях млада, прочетох една чудесна статия за това, как да подредим гардероб, който не изисква особена поддръжка. В нея се казваше, че не количеството дрехи прави човека добре облечен. Статията беше посветена на внимателния подбор на дрехите и след това на доброто им поддръжане. Всъщност следвах този съвет през целия си живот. Гардеробът ви, както и всяко друго място в дома ви, е въпрос на организация – за да можете бързо и лесно да намерите нещо подходящо, когато ви потрябва.

Според мен всички дрехи в гардероба трябва да изглеждат добре заедно и да можете да ги съчетавате и разменяте помежду им.

Е, ако трябва да намалите гардероба си, е добре да отделите няколко часа, за да го прегледате внимателно и да видите без какво всъщност можете. Със сигурност ще има импулсивни покупки и дрехи, които всъщност не се съчетават с други – когато разглеждате гардероба си като цяло, лесно ще ги забележите. Запазете само тези, които наистина смятате, че ще носите, или ако сантименталната връзка е много силна. Понякога един шокиращ цвят или десен на фона на по-опростена палитра може наистина да изглеждат свежо и да ги носите с удоволствие.

Имам едно яке, което пасва навсякъде и никъде. Купих го от една жена на пазар в Китай преди много десетилетия. То е пачуърк, съшито от много парчета плат и има бродерия, изобразяваща смешни фантастични животни. Толкова е цветно и внимателно съшито – едно късче радост, изработено от рециклирани материали от човек с въображение. Дали дребната жена на пазара го е ушила? Може би. Искам да запазя това яке, защото то ме радва и го нося на Бъдни вечер.

Това обаче не е наръчник по стил... трябва да продължим да проучваме, да почистваме, да организираме и да сортираме!